

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa B. B.
przeciwko J. M.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 listopada 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 3 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 827 (osiemset dwadzieścia siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego J. M. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 17 stycznia 2019 r. uwzględniającego powództwo B.B. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę zadośćuczynienia.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jego zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona, ponieważ zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego, których wykładnia nie powinna budzić wątpliwości. Zarówno judykatura jak i doktryna jest bowiem zgodna, co do okoliczności wyłączających bezprawność postępowania naruszydiciela cudzych dóbr osobistych w postaci działania w celu ochrony ważnego interesu społecznego i powoływania się na informacje prawdziwe. W ocenie skarżącego zaskarżony wyrok w sposób nieuprawniony kwestionuje zasadność ugruntowanego w tym przedmiocie poglądu.

Powódka w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji

w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Skarżący sformułował jedynie bardzo ogólne i lakoniczne uzasadnienie, które nie pozwala stwierdzić, w czym dokładnie upatruje on przyczyn tego rodzaju - kwalifikowanej i nadzwyczajnej - wadliwości zaskarżonego orzeczenia. Wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania i wykładni prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Nie zastępuje tego wywodu uzasadnienie podstaw kasacyjnych, gdyż przytoczenie i uzasadnienie podstaw (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wnioszek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) stanowią oddzielne wymagania skargi, które realizują różne funkcje i muszą być spełnione odrębnie (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52). Należy przy tym podkreślić, że przy orzekaniu o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy bada jedynie wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego motywy, nie wnikając w treść podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl. i z dnia 15 marca 2019 r., IV CSK 376/18).

Ponadto skarżący w sposób niedopuszczalny konstruuje wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na hipotetycznej wersji stanu faktycznego, sprzecznej z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³§ 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.), a podstawy skargi opiera na niedopuszczalnym kwestionowaniu przeprowadzonej w sprawie oceny dowodów (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., II CKN 359/97, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1056/97, niepubl.). Twierdzi bowiem, że powoływał się na informacje prawdziwe, w swych wypowiedziach nie obrażał powódki, jego zarzuty odnośnie do nieprawidłowości rozliczeń finansowych były słuszne, a jego działania doprowadziły do powstania nowych sposobów rozliczeń.

Sądy *meriti* ustaliły natomiast, że pozwany zarzucał powódce, iż: okrada Wspólnotę Mieszkaniową, stanęła na czele grupy korupcyjnej, wyłudza środki finansowe i podpisy pod jej uchwałami, pobiera bezprawnie zawyżane fikcyjnie opłaty czynszowe, żeruje na właścicielach lokali fałszując dokumenty, odebrało jej rozum i jest to chamstwo z bezczelnością w celu osiągnięcia szybko i bezprawnie korzyści majątkowej przez celowe wprowadzenie właścicieli lokali w błąd, oszukując ich od 2007 r., a we Wspólnocie są złodziejstwa na ogromne kwoty. Ustaliły także, że nikt oprócz pozwanego nie zgłaszał wątpliwości co do prawidłowości rozliczeń, po przejęciu dokumentacji przez nowego zarządcę stan rachunków Wspólnoty nie budził zastrzeżeń, Wspólnota nie zdecydowała się na audyt, a Prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia z zawiadomienia powoda dotyczącego niekorzystnego rozporządzenia mieniem Wspólnoty przez wprowadzanie jej członków w błąd co do faktycznych kosztów ponoszonych w związku z zarządzaniem Wspólnotą. W sprawie nie ustalono także by zarzuty pozwanego obiektywnie naruszające dobra osobiste powódki polegały na prawdzie.

Przyjęcie w tych okolicznościach przez Sąd Apelacyjny, że subiektywne przekonanie powoda o prawidłowości swojej interpretacji działania zarządcy Wspólnoty nie zwalnia go od odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych powódki i nie stanowi działania w obronie społecznie uzasadnionego interesu nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi. Prawidłowość zastosowania kryterium uzasadnionego interesu społecznego, jako bezprawności naruszenia

dóbr osobistych, bada się bowiem w kontekście realizacji prawa do uczciwej krytyki, co wymaga oceny pod kątem prawdziwości zarzutu. Prawo do krytyki nie może się bowiem przeradzać w formułowanie inwektyw i pomówień (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2017 r., V CSK 526/16, niepubl., z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 557/14, niepubl., i z dnia 9 stycznia 2003 r., I CKN 1391/00, I C 2003, nr 10, s. 33).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 8 ust. 1 pkt 2 i § 8 ust. 2 w zw. z § 2 pkt 3 i w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).